

Uke 49

6. desember: Nikolas (Nilsmesse)

Biskop i Myra i Tyrkia (ca 280 – ca 350)

Nikolas (Nikolaos, Niklas) levde ved den tyrkiske middelhavskysten. Han var sønn av velstående foreldre i Patara, og kanskje oppkalt etter sin onkel som var biskop i Myra. Allerede som barn pleide Nikolas i hemmelighet å gi gaver til fattige barnefamilier. Dette fortsatte han med da han ganske ung ble valgt til biskop i Myra. Under kristenforfølgelsen i 310 ble han fengslet og torturert. I 325 deltok han på kirkemøtet i Nicäa. Mange legender forteller om hvordan Nikolas hjalp fattige barn: En gang brukte han kirkens skatter for å kjøpe fri barn som ble tatt til fanger av sjørøvere. Han pleide også å kaste inn gullpenger gjennom vinduer eller peisen hos fattige familier. Med dette bevarte han tre søstere fra å bli tvunget til prostitusjon. Dette har ført til tradisjonen i flere land til å sette sko eller tallerkener under peisen eller i vinduskarmen, eller å henge opp sokker under peisen eller ved senga. Her kan barna finne gaver og godterier når de våkner. Dette gjøres Nikolas-aften den 5. desember, eller på andre dager i advents- og juletiden (for eksempel på 1. juledag i England). I noen land er Nikolas-dag 6. desember fortsatt juletidens store gavedag. I april 1087 ble skrinet til Nikolas røvet til Bari i Sør-Italia. Derfor blir Nikolas av Myra også kalt Nikolas av Bari. Translasjonsdagene hans er 8. og 9. mai. Nikolas ødela templet til Artemis (Diana) i Myra. Hun var skytsgudinnen for sjøfarere. Hennes festdag 6. desember ble minnedagen for Nikolas, som døde denne dagen engang mellom 345 og 351. Nikolas ble vernehelgen for mange forskjellige grupper, blant annet for sjøfolk. Legender forteller om hans hjelp for folk i havsnød. I mange europeiske kystbyer finnes det kirker som er vigslet til ham. Protestantiske familier fra Nederland tok tradisjonene om Sankt Nikolas (Sinte Claes) med seg til Amerika. Nikolas ble til julemannen Santa Claus som kommer på reinsdyrslede med gaver til snille barn. I de nordiske landene har legendene om Niklas (Nils) smeltet sammen med fjøsnissen til julenisse-figuren. Vi burde gjenoppdage og framheve Nikolas som den opprinnelige julenissen. Han er modell på en som med sin gavmildhet og omsorg for barn gjorde kjærligheten fra Kristus synlig.

Bønn: Barn fra Betlehem, takk for biskop Nikolas fra Myra, og for alle som i dag vil redde barn fra kynisk utnyttelse og misbruk. Hjelp oss å se deg i dine minste små. Hjelp oss å gå i dine spor! La verden se din godhet igjennom dem som tror!
(siste linje fra: Svein Ellingsen, i: Norsk Salmebok 71,3)

Bibelttekster: Sal 112   2. Kor 8,8-15   Matt 18,1-10

St. Nikolas, St. Nikolas, kom hit med gode gaver.

I sekk og sokk, i sekk og sokk, så får vi nok den gave du behager.

Vår Herre god, Vår Herre god, sin nåde han oss sender.

Hvert lite barn, hvert lite barn, hver fattig skarn, han gir av milde hender.

(Kristin Solli Schøien, i: En kurv til min datter s. 38)

Andre merkedager: